

Telefoon uit het ziekenhuis

De telefoon gaat op kantoor. De receptionist neemt op. Er wordt gebeld vanuit het ziekenhuis met de mededeling dat cliënte niet lang meer te leven heeft. Hoewel je de cliënt (vaak) niet kent, raakt zo'n mededeling je altijd. In een flits gaan er verschillende gedachtes door je heen. Een van die gedachtes is medeleven. Op medisch gebied kan een notaris over het algemeen niet veel. De reden waarom de cliënte belt, heeft dan ook niet veel mee te maken met het medische, behalve dat er nog weinig tijd is.

Spoed

De opdracht is snel duidelijk: het testament moet met spoed in het ziekenhuiskamertje besproken worden, waarna wij de wensen moeten uitwerken en weer terug moeten komen naar het ziekenhuis voor de ondertekening. Pas na ondertekening is haar nieuwe testament geldig.

We voelen ons moreel verplicht om te helpen

Situatie op kantoor

De situatie op het notariskantoor is als volgt. Ik val als externe kracht (freelancer) in omdat een van de kandidaat-notarissen met zwangerschapsverlof is. Een aantal andere collega's zijn met vakantieverlof. Hierdoor is de bezetting lager dan normaal. Daar komt nog bij dat het kantoor eigenlijk al helemaal omkomt in het werk. Kortom, wij kunnen een (spoed)dossier er niet meer bij hebben. Cliënte vertelt echter dat ze al met twee andere notariskantoren heeft gebeld, maar dat zij van beide kantoren te horen heeft gekregen dat zij haar niet op korte termijn kunnen helpen.

Dilemma

Wat doe je in zo'n situatie? Enerzijds vraagt iemand in haar laatste dagen of uren om gebruik te maken van een essentiële dienst die alleen jij (of een andere ambtsgeenoot) kan verlenen, maar anderzijds lijkt het door alle omstandigheden niet haalbaar. Laat je haar toch weer een volgend notariskantoor bellen met de hoop dat dat kantoor wel meer tijd heeft en haar van dienst kan zijn? Of hoort dit bij het vak en schuif je voor zover mogelijk de dossiers die op de stapel liggen aan de kant en maak je desnoods overuren om cliënte alsnog te voorzien van haar testament?

Verantwoordelijkheid cliënte

Natuurlijk kan je je afvragen of cliënte niet eerder, toen het nog geen spoed had, langs had kunnen komen op kantoor om dit te regelen. Maar op dat moment schiet je met deze vraag niets op en het notariaat zou het notariaat ook niet zijn zonder dat zulke situaties bestonden.

Notariële ambtsplicht

In de Wet op het notarisambt is bepaald dat het ambt van notaris de bevoegdheid

inhoudt om authentieke akten te verlijden in de gevallen waarin dat van hem wordt verlangd. Hoewel dit lijkt op een keuze, is dat toch niet helemaal zo. De notaris is namelijk niet vrij om al dan niet gebruik te maken van die bevoegdheid, met andere woorden: het publieke recht van de notaris is tevens een publieke plicht. Een notaris mag dus niet zomaar dienst weigeren.

Morele plicht

Zowel de notaris als ik voelen ons dan ook moreel verplicht om cliënte te helpen met het opstellen van haar laatste wil. Wij zijn in totaal twee keer in het ziekenhuis geweest, één keer ik voor de bespreking en één keer de notaris voor de ondertekening van het testament. Het is ons gelukt om de uiterste wil van cliënte nog op tijd vast te leggen. Dit geeft ons voldoening, hiervoor bekleed je het ambt van (kandidaat-)notaris!

BEELD: TRUUS VAN GOG

De kanocolumn wordt deze keer geschreven door Hüseyin Tosun